

NYKYISESTÄ POLIITTISESTA TILANTEESTA

Poliittinen tilanne selkenee niin nopeasti, että se ilahduttaa mieltämme. On hauska elää sellaisena aikana, jolloin kansanjoukot alkavat elää poliittista elämää. Nykyisen Venäjän kaikki tärkeimmät yhteiskuntaryhmät ovat jo tavalla tai toisella astuneet avoimen ja joukkoluontoisen poliittisen toiminnan tielle. Avoimen esiintymisen ansiosta perinpohjaiset intressieroavaisuudet paljastuvat armottomasti. Puolueet hahmottuvat todelliseen muotoonsa. Tapah- tumat erottavat rautaisella voimalla eri luokkien kannatta- jat toisistaan pakoittaen määrittelemään selvästi, kenen puolella ja ketä vastaan kukin on.

Nämä poliittista rajankäyntiä aiheuttavat luokkaintressien perinpohjaiset eroavaisuudet ilmenevät Valtakunnanduu- massa paljoa himmeämpinä ja vaimeampina kuin kansan- elämän pohjakerroksissa. Sitä varten Duumassa on ole- massa erikoinen kadettipuolue, joka pyrkii kaikin mahdolli- sin keinoin pyyhkimään pois selvät rajat, lieventämään kärkeviä ristiriitoja, vaimentamaan milloin siellä, milloin täällä leimahtavia taistelun purkauksia. Mutta „pohjaker- roksissa” kuohunta yhä voimistuu. Proletaari, talonpoika, sotamies ja rautatieläinen ovat jälleen joukolla liikkeellä. Lakkoliike kasvaa, kehitellään uusia lakkomuotoja (tuo- tantoala toisensa jälkeen on „vuorolakossa”,— palaamme vielä näihin vuorolakkoihin), talonpoikain välitön taistelu maasta kärjistyy, yhä useammin tiedoitetaan pimitettyjen sotamiesten ja matruusien heräämisestä, rautatieläisetkin alkavat „ryhdistäytyä”. Jotain uutta ja raikasta liikkuu,

kohisee, käy ja kuohuu kaikkialla. Uuden oraat nostavat vastustamattomalla voimalla päätään rauniokasojen alta.

Ja vaikka kadetit koettavat sulkea tiiviimmin ikkunaluukut Taurian palatsissa, niin elämä ottaa omansa, raikas tuuli ryntää sinnekin. Sielläkin on käynnissä luokkajakaantumisen ja poliittinen selkeneminen. Kadetit ovat vielä johtoasemassa trudovikkeihin nähden. Tänäänkin he juhlivat eilistä voittoaan, kun he äänestivät kumoon trudovikkien ehdotuksen kuolemanrangaistusta koskevan lain viipymättömästä läpiviemisestä,— kun he pakoittivat trudovikit ottamaan takaisin ehdotuksen maakomiteain pikaisesta muodostamisesta, vapaasti valittujen paikallisten komiteain muodostamisesta maakysymyksen ratkaisemista varten.

Mutta jo itse se tosiasia, että kadettien on yhä useammin taisteltava johtoasemasta Duumassa, osoittaa selvästi heidän ja trudovikkien välillä olevan jonkinlaisen syvällisen eron. Mitä tiheämmin näitä otteluja puhkeaa ja mitä kärkevämpiä ne ovat, sitä selvemmäksi kansanjoukoille käy toisaalta liberaalisen tilanherran, tehtailijan, asianajajan, professorin ja toisaalta talonpojan välillä oleva ero. Talonpoika etsii kaikesta sydämestään kansan vapautta, ja juuri siksi ei talonpoika voikaan elää sovussa „kansanvapauden” puolueen kanssa. Talonpoika ryhdistyy etsiessään maata ja vapautta, ja yksin tästä ryhdistymisestä paljonpuhuttu „kansanvapauden” puolueen paljonpuhuttu rakkaus kansaan repeelee kaikista liitoksistaan.

Kadetit saavat yhä vielä voittoja trudovikeista, mutta heidän voittonsa joko aiheuttavat suoranaisia skandaaleja heidän puolueelleen tahi paljastavat koko heidän „luontonsa” niin avoimesti, että se ilahduttaa suuresti proletariaattia.

Ensiksi mainitulla tavalla kävi juuri silloin, kun kadetit esittivät painovapautta koskevan drakonisen lakiehdotuksen. He puolusteleivat itseään, koettavat selviytyä siitä luikertelemalla. Mutta surkeassa luikertelussaan he sotkeutuvat yhä enemmän. Tunnustaen tehneensä „virheen” „luonnoshahmotelmaa” julkaistaessa he eivät tähän mennessä ole pystyneet avoimesti korjaamaan virhettään, eivät ole voineet näyttää lopullista luonnosta.

Viimeksi mainitulla tavalla kävi silloin, kun oli kysymys paikallisista maakomiteoista¹³⁸. Avoin poliittinen taistelu

yhdisti heti paikalla kaikki „vasemmistolaiset”, s.o. trudovikit ja sosialidemokraattisen proletariaatin, kadetteja vastaan. Menshevikit olivat samaa mieltä bolshevikkien kanssa siitä, että kadetit todella aikovat kavaltaa vallankumouksen, tukahduttaa vallankumouksen „byrokraattisten” pilvilinnasuunnitelmien avulla, *yhdistämällä virkamiehet ja liberaalit talonpoikia vastaan*. Kysymys oli selvä: onko virkamiesten ja liberaalisten tilanherrojen alistuttava kymmenien miljoonien talonpoikien tahtoon vai onko näiden kymmenien miljoonien alistuttava kouralliselle virkamiehiä ja liberaaleja? Koko työväenluokka, kaikki sosialidemokraattiset proletariaatin edustajat nousivat yhtenä miehenä puolustamaan talonpoikia virkamiehiä ja liberaaleja vastaan. Mutta kadetit häpäisivät suuresti itsensä. Me pakotimme heidät tunnustamaan julkisesti, että *he eivät halua antaa talonpojille täyttä vapautta eivätkä kaikkea maata, että he etsivät virkamiehiltä apua talonpoikia vastaan*. Toiset sanovat, että paikallisissa maakomiteoissa pitää talonpoikien olla ehdottomasti vallitsevina: talonpoikia on kymmeniä miljoonia, mutta virkamiehiä ja tilanherroja vain satoja tuhansia. Toiset vastaavat: tilanherrojen ja talonpoikien pitää olla tasasuhtaisesti edustettuina, virkamiehet taas tulevat osallistumaan niihin ja „kontrolloimaan”.

Proletariaatti ja tietoinen talonpoikaisto yhdellä puolella, virkamiehet ja kadetit — toisella. Tällainen on se ryhmittyminen, jonka elämä nyt määrää meille nykyisessä, heti edessä olevassa taistelussa.

Kiitos teille, kadettilaiset valtiomiehet! Kiitos teille, „Retsh” ja „Duuma” lehtien kirjoittajat,— te autatte verattomasti meitä, vallankumouksellisia sosialidemokraatteja, selittämään kansalle kaunistelematonta poliittista todellisuutta! Te autatte meitä sekä teorioillanne että teoillanne.

Teorioissanne teidän on pakko mennä yhä pitemmälle. Tänäpäin te asetatte kysymyksen mainiosti: kysymys on „katsantokantojen periaatteellisesta eriävyydestä” („Retsh” № 84). „Toisen katsantokannan mukaan Duuma on vain „vallankumouksen etappi”*, kun taas toisen mukaan Duuma on tie perustuslaillisen järjestelmän vakiinnuttamiseen laajalla demokraattisella pohjalla”.

* „Vallankumouksen ase”, sanotaan VSDTP:n Yhdistävän edustajakokouksen päätöslauselmassa.

Mainiota, ihastuttavaa, herrat „Retsh” lehden kirjoittajat! Juuri niin: olemme tekemisissä kahden tärkeimmän periaatteellisen katsantokannan kanssa. Joko Duuma on vallankumouksen etappi. Tahi Duuma on välikappale virkamiehen ja kadetin välisen sopimuksen aikaansaamiseksi proletariaattia ja vallankumouksellista talonpoikaistoa vastaan. Ettekö hyväksy asian esittämistä tällä tavoin? te protestoitte? Kyllä olette aika veitikkoja! Mutta ettekö te jo paljastaneet täydellisesti itseänne paikallisia maakomiteoita koskevassa kysymyksessä? Kuka hullu nyt ei ymmärtäisi sitä, että „laajan demokraattisen pohjan” taakse verhoutuu *mahdollisimman tasasuhtainen* talonpoikien ja liberaalien edustus herrojen Goremykinien tai muiden virkamiesten *ollessa mukana valvontaoikeudella?*

Ja jos joku pysyy kuurona kaikille kadettien sanoille, puheille, julistuksille ja teorioille, niin jo huomenna heidän *tekonsa* valistavat häntä. Eikä se ole enää kaukana vuorten takana. Me sanomme vain „kansanvapauden” puolueelle: minkä teet, tee pian!

Ja minkä se nimenomaan tekee, siitä puhuvat tosiasiat.

Sanomalehdet pohtivat uutterasti hallituksemme politiikassa tapahtunutta käännettä. Ranskalaiset pankkiirit eivät anna rahaa, kieltäytyvät suorittamasta erääntyneitä maksueriä. Ranskan kapitalistien vaikutusvaltaisin sanomalehti „Le Temps” * neuvoo mitä vaativimmalla tavalla Venäjän hallitusta tekemään myönnytyksiä kadeteille. Witte ja Durnovo ovat matkustaneet ulkomaille suostuttelemaan ranskalaisia pankkiireja. He eivät onnistu siinä. Heihin ei luoteta. Trepov pohtii pontevasti kysymystä uuden ministeristön kokoonpanosta. Pääministeriksi ennustellaan Kokovtsovia tai jotain muuta virkamiestä. Ministereiksi ennustellaan oikeistokadetteja.

Meille sanotaan ehkä, että kaikki ne ovat sanomalehtien juoruja. Paljon mahdollista. Mutta mahdollista on sekin, että siinä on palanen totuuttakin. Ei savua ilman tulta. „Novoje Vremja” lehti on jo kauan tunnettu tuuliviirinä. Kymmenien vuosien aikana se on todistanut taitonsa haistella tuulen suuntaa ja olla mieliksi päällystölle. Juuri viime päivinä tämä lehti muuttuu tuntuvasti suuntaansa. Kadettien ainaisen haukkumisen asemesta me saamme lukea siitä

* — „Aika”. Toim.

mitä kiihkeimpiä kehoituksia, että hallitus antaisi peräksi kadeteille ja muodostaisi kadettiministeristön. Mutta ehkäpä kadetit ovat suuttuneet „Novoje Vremjan” valheista? Ei lainkaan. „Retsh” on jo kahdesti (№ 82 ja № 84) siteerannut tässä kysymyksessä „Novoje Vremjaa” ilmeisellä myötätunnolla, esittämättä ainoatakaan sanaa protestiksi, valitellen toisinaan vain sitä, että samaisessa „Novoje Vremjassa” kuuluu joskus vanhan ääniä.

Niinpä siis on mahdollista, että me elämme kadettiministeristön aattoa, ministeristön, jonka johtoon tulee jokin Kokovtsovin tapainen. Tänään iltalehdet jo tietävätkin kertoa, että Goremykinin ministeristö on jo eilen jättänyt erohakemuksen. Ja me sanomme „kansanvapauden” puolueelle vieläkin kerran: minkä teet, tee pian! Tokkopa mikään muu selventäisi nykyistä poliittista tilannetta niin täydellisesti, niin perin täydellisesti kuin se, että korkein valta nimittäisi kadettiministeristön. Juuri silloin katoavat viimeisetkin lyhytnäköiset toiveet kadetteihin nähden, juuri silloin kaikki „vasemmistolaiset” liittyvät lopullisesti yhteen elävää poliittista toimintaa varten, juuri silloin katoavat pois kaikki kiistat Duuman ja duumaministeristön tukemista, juuri silloin se poliittinen ryhmittäminen, joka nyt on hahmottunut, tulee reaalisesti tosiasiaksi ja uuden „etapin” perustaksi.

Tämä „etappi” muuten tulee ilman kadettiministeristöäkin. Herrat kadetit, me „seisomme lujasti kaikilla jaloillamme”!

*Kirjoitettu toukokuun 27
(kesäkuun 9) pnä 1906*

*Julkaistu toukokuun 28 pnä 1906
„Vperjod” lehdessä № 3*

*Julkaistaan
sanomalehden tekstin mukaan*